

Õiguskantsler

Hr Maarjo Mändmaa
AS Hoolekandeteenused
info@hoolekandeteenused.ee

Teie nr
Meie 14.08.2018 nr 7-7/180825/1803468

Kontrollkäigu kokkuvõte Varjupaigataotlejate Majutuskeskuse Vao Keskus

Lugupeetud härra Mändmaa

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 18.06.2018 ette teatamata Varjupaigataotlejate Majutuskeskuse Vao Keskust (edaspidi: keskus).

Nagu keskuse Vägeva üksuses, jättis ka Vao keskuses hea mulje personali vastutulelik suhtumine elanikesse ning valmisolek igapäevamuresid kiiresti lahendada. Keskuse elanikele on tagatud tervishoiuteenused: esmane tervisekontroll, võimalus käia kohaliku perearsti ning eriarstide vastuvõtul. Vajadusel kasutatakse vastuvõtul tõlgi abi. See võimaldab patsiendil arstiga usalduslikult suhelda ning tagab tervishoiuteenuse osutamisel adekvaatse infovahetuse. Tarvilikud ravimid saadakse hõlpsasti. Keskuses elavad lapsed on saanud tasuta käia hambaarsti juures ning elanikud saavad soovi korral psühholoogilist nõustamist. Kiiduväärt on, et kooliealised lapsed käivad kohalikus koolis ning õpivad tõhusalt ka eesti keelt. Keeleõpe toimub ka keskuses, kus elanikud saavad ka vabaajategevuses osaleda. Lastel on eakohaseid mänguasju ning keskuse ühe hoone kõrval hiljuti valminud mänguplats annab lastele hea võimaluse suhelda kohalike eakaaslastega. Hea mulje jättis ka see, kui õiguskantsleri nõuniku palvel sai keskuse juht lühikese aja jooksul telefonitsi ühendust araabia keele tõlgiga, kelle vahendusel oli võimalik keskuse elanikega mugavalt vestelda.

Kahjuks ei ole keskuse ega selle Vägeva üksuses elavatel lasteaiaaegistel lastel võimalik käia lasteaias. Samasugune olukord oli keskuses ka [2014. aastal tehtud kontrollkäigu](#) ajal. Keskusel tasuks kaaluda võimalust korraldada lastele huviringe, mis soodustaksid mõtestatud ühistegevuse kaudu nende lõimumist Eesti ühiskonda.

Nõunikud tutvusid kontrollkäigul keskuse hoonete ja territooriumiga, vestlesid keskuse elanike ja töötajatega ning tutvusid elanikke puudutavate dokumentidega. Peale selle vestles õiguskantsleri nõunik keskuse elanikele tervishoiuteenust osutava perearsti õega.

Lasteaias käimine

Kontrollkäigu ajal elas keskuses seitse lasteaiaaegist last, kellel ei oleks ka vanemate soovil võimalust lasteaias käia. Kahjuks on siiani selgusetu, kuidas lasteaias käimist korraldada ning kes peaks kandma vastavad kulud.

Kohalike omaealiste lastega suhtlemine teeks keskuses elavate laste integratsiooni latusamaks. See aitaks neil hõlpsamalt luua sõprussuhteid, soodustaks keeleõpet ja võimaldaks neil paremini tundma õppida kohalikku kultuuriruumi. Eriti oluline on see koolieelikutele, kes saaksid pärast lasteaias käimist ka koolis ilmselt paremini hakkama. Samal ajal kui lapsed on lasteaias, võiksid nende emad soovi korral osaleda mugavamalt keskuse keeletundides, mis on oluline nende lõimumise jaoks. Samuti oleks praegu lastega kodus olevatel naistel sel juhul võimalik käia päevasel ajal tööl.

Õiguskantsleri nõunik on võtnud ühendust eri osapooltega, kes mõistavad, kui oluline on, et keskuse lapsed saaksid käia lasteaias. Loodetavasti on võimalik riigi, kohaliku omavalitsuse ning keskuse koostöös lahendus leida. Palun keskusel teha pingutusi, et sellele kaasa aidata.

Õiguskantsler jälgib ka edaspidi, kuidas rändetaustaga lapsed alusharidust omandada saavad.

Lastele organiseeritud tegevus

Keskuse hoonetes ja territooriumil oli mänguasju ning muid vahendeid meelelahutuslikuks tegevuseks. Samuti on kiiduväärt, et keskuses elavad lapsed saavad osaleda kaks korda nädalas Keelepisiku keeltekooli keeletundides. Loodetavasti võimaldab AMIF-i (Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond) uuest taotlusvoorst (01.07.2018–31.12.2020) saadud toetus korraldada keeletunde ka edaspidi. Muid huviringe, nagu käsitöö, laulmine või liikumine, keskuses regulaarselt ei toimu. Lapsed osalevad siiski keskuse üritustel (nt „Kohanemiskohvik“) ning keskuse töötaja juhendatud tegevuses. Samuti on lastel töövihikuid.

Keskuses elavatele lastele võiks pakkuda ka regulaarselt toimuvaid huviringe. Eriti oluline on see praeguses olukorras, kus lapsed kohalikus lasteaias käia ei saa. Organiseeritud tegevuse olulisust on rõhutanud ka piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa komitee oma [2007. aastal antud soovitus](#) Hispaaniale (p 152) ning [2016. aasta soovitus](#) Ungarile (p 44).

Õiguskantsler ootab Teie seisukohta hiljemalt 03.09.2018.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise